

2003-06-23

Thord Jansson
Telefon: 08 - 590 970 24
Mobil: 073 - 910 40 24

Barn- och utbildningsnämnden i
Upplands Väsby kommun samt
IOGT-NTO och Junis

UTVÄRDERING AV DROGKAMPEN 2002-2003

Sammanfattning

Projektledaren är anställd på 60 % av Upplands Väsby kommun samt arbetar 40 % som konsulent åt IOGT-NTO och Junis med att sprida Drogkampen till andra kommuner. Drogkampen finns nu i fem kommuner. Till hösten blir det sex och om ytterligare ett år minst sju kommuner. Med utgångspunkt från Drogkampens mål (se www.drogkampen.nu) gör varje kommun en utvärdering av Drogkampen efter varje läsår.

Av enkäterna i Upplands Väsby kommun framgår, att elevernas betyg på Drogkampen har stigit något medan lärarnas sjunkit. Genomförandet har varit lika bäge åren. Siffrorna för lärarnas del bör dock tolkas med viss försiktighet, eftersom antalet svarande är lågt. Till hösten bör vi emellertid fråga lärarna, om de önskar mer stöd i arbetet med Drogkampen.

Det ideella engagemanget är Drogkampens livsnerv. Såväl enskilda personer som företag, församlingar och föreningar bidrar till ett brett engagemang för ungdomarna mot drogerna. Personer kända från TV och sport på elitnivå har ställt upp gratis för Drogkampen, några live och andra med videohälsningar till alla årets 1 500 elever i Drogkampen. Ett femtiotal tävlingsstationer och sponsorer medverkade i Upplands Väsby. Mest av alla har dock medarbetarna i Idégruppen betytt. Utan deras engagemang hade Drogkampen inte kunnat genomföras!

Uppmärksamheten i media har varit god under läsåret. Lokaltidningarna har rapporterat flitigt, Öppna Kanalen gjorde ett TV-

program om Drogkampen och Ketchup i P3 sände en intervju med en sjätteklassare. Drogkampens hemsida fortsätter att locka allt fler besökare inom och utom Sverige.

Drogkampen kom under hösten 2002 med i två forskningsprojekt. Ett nationellt på doktorsnivå och ett på EU-nivå.

Bakgrund

Drogkampen startades hösten 1997 i Upplands Väsby kommun. Sedan hösten 2000 är projektledaren i Upplands Väsby kommun även anställd som konsulent av IOGT-NTO och Junis för att sprida Drogkampen till andra kommuner. Drogkampen drivs sedan två år tillbaka i fem kommuner: Berg, Olofström, Ronneby, Söderhamn och Upplands Väsby. I Berg, Ronneby och Söderhamn ansvarar IOGT-NTO och Junis för Drogkampen. I Olofström ansvarar Team 49 och i Upplands Väsby ansvarar kommunen för verksamheten.

Till hösten kommer Vaxholm att starta Drogkampen efter ett kommunalt beslut. Detsamma gäller Sigtuna kommun från hösten 2004. Fler kommuner har visat intresse men ännu inte fattat några beslut.

Med utgångspunkt från Drogkampens mål (se www.drogkampen.nu) gör varje kommun en utvärdering av Drogkampen efter varje läsår. Utvärderingen görs med gemensamma blanketter (bilaga 1-6). Där inget annat anges beskriver redogörelsen i det följande förhållandena i Upplands Väsby kommun.

Blanketterna

Bifogade blanketter (bilaga 1-6) har använts för att möjliggöra jämförelser och skapa förutsättningar för att dra nödvändiga slutsatser. På baksidan av bilaga 1, 2 och 6 ska Berg, Ronneby och Söderhamn ställa frågor om Drogkampens effekter på det övriga arbetet inom IOGT-NTO och Junis.

Bilaga 1	Lärarenkäten i skolår 6
Bilaga 2	Elevenkäten i skolår 6
Bilaga 3	Sammanställningen av elevenkäten i skolår 6
Bilaga 4	Sammanställning av enkäten om hela Drogkampen i skolår 6
Bilaga 5	Enkät till elever och vuxna på äventyrsresan
Bilaga 6	Till samtliga elever i skolår 7-

Redovisningen

Vision

- ❖ Drogkampen föder en ungdomsgeneration fri från droger.

Övergripande mål

- ❖ Drogkampen ska minska droganvändandet bland ungdomarna.

Delmål 1

- ❖ Drogkampen ska skapa en **positiv attityd** till ett liv fritt från droger.

Utvärdering: Målet mäts genom enkäter till eleverna och lärarna i skolår 6 efter varje läsår samt genom enkäter till eleverna i skolår 7 och uppåt. Genomsnittsbetyget bygger på en skala från ett till sex.

2002	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,2	331 av 473 elever besvarade enkäten.
2003	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,3	362 av 474 elever besvarade enkäten.

Av enkäten till eleverna i skolår sju framgår hur många procent av sjundeklassarna som uppgivit, att de blivit mer negativt inställda till droger tack vare Drogkampen.

2003	44,1 %	347 av 463 elever besvarade enkäten.
------	--------	--------------------------------------

Delmål 2

- ❖ Drogkampen ska vara ett stöd för **skolan** och ingå som en del i skolans ordinarie ANT-undervisning.

Utvärdering: Målet mäts genom enkäten till lärarna i skolår sex efter varje läsår. Genomsnittsbetyget bygger på en skala från ett till sex.

2002	Genomsnittsbetyg (1-6)	4,8	19 av 20 lärare besvarade enkäten.
2003	Genomsnittsbetyg (1-6)	3,5	17 av 21 lärare besvarade enkäten.

Elevernas betyg på Drogkampen har stigit något medan lärarnas sjunkit. Genomförandet har varit lika bäge åren. Siffrorna för lärarnas del bör dock tolkas med viss försiktighet, eftersom antalet svarande är lågt. Till hösten bör vi emellertid fråga lärarna, om de önskar mer stöd i arbetet med Drogkampen.

Delmål 3

- ❖ Drogkampen ska vara ett stöd för **föräldrarna**.

Utvärdering: Målet mäts varje år vid finalen som en kvot mellan antalet deltagande föräldrar och elever.

Andelen tävlande elever vid finalen i procent av samtliga sjätteklassare i kommunen var:

2002	91 %
2003	85 %

Antalet föräldrar och övriga tävlande i förhållande till antalet tävlande elever:

2002	110 %
2003	126 %

Delmål 4

- ❖ Drogkampen ska engagera en stor del av **samhället**.

Utvärdering: Målet mäts varje år vid finalen genom antalet deltagare, aktörer och sponsorer samt genom intäkterna från sponsringen.

Totalt antal engagerade personer under finaldagen:

2002	Drygt 1 000 personer
2003	Drygt 1 000 personer

Antalet tävlingsstationer:

2002	25
2003	31

Antalet sponsorer:

2002	32
2003	45 (I antalet är även tävlingsstationerna inräknade, eftersom vissa av dessa även sponsrar kontant. Att arrangera en tävlingsstation är en form av sponsorstöd.)

Intäkterna från sponsringen:

2002	65 666 kr
2003	□ kr. Se vidare nedan under rubriken Ekonomin.

Vi slipper dessutom stora utgifter, eftersom många sponsorer avstår helt från att debitera oss.

Delmål 5

- ❖ Drogkampen ska bli en etablerad pedagogisk metod i hela Sverige.

Utvärdering: Målet mäts genom antalet kommuner som driver Drogkampen. Sedan två år tillbaka driver IOGT-NTO och Junis Drogkampen i Berg, Ronneby och Söderhamn. I Olofström drivs Drogkampen av Team 49 och i Upplands Väsby av kommunen. Ytterligare två kommuner har fattat beslut att delta i Drogkampen. Diskussioner förs i flera kommuner.

Äventyrsresan

Elevernas genomsnittsbetyg (betygskala 1-6), poäng/antal elever: 4,9
(2002 5,0).

Det sämsta var, enligt eleverna, att kanotpaddlingen skedde i motvind och att bergsklättringen blev inställd på grund av regn.

De vuxnas genomsnittsbetyg (betygskala 1-6), poäng/antal vuxna: 5,6
(2002 5,8).

De fyra deltävlingarna

Uppvärmningen, Starten och Kampen genomfördes på samma sätt som föregående år. Finalen klarade vi av med drygt hälften så många ideella funktionärer. Tidigare års erfarenheter gav oss möjlighet att förbereda och fördela arbetsuppgifterna mer effektivt. Samtliga funktionärer upplevde arrangemanget mindre tidspressat än tidigare år. Vid startögonblicket släpptes i år en gul jätteballong till väders. Denna svävade sedan över tävlingsområdet under hela finalen.

Alla elever fick i likhet med tidigare år en Drogkampens tröja, en kåsa och ett klistermärke med Drogkampens logga. Nyhet för i år var ett nyckelband till alla elever. Nyckelbanden kommer troligen att bli en succé.

Det ideella engagemanget – Drogkampens livsnerv

Idégruppen, som består av ideella medarbetare i Drogkampen, har under året medverkat i Drogkampens utvecklingsarbete. Utan dessa medarbetare hade inte Starten, Finalen samt Festen och Prisutdelningen kunnat genomföras. Representanter från Idégruppen medverkade även med information om Drogkampen i Berg, Sigtuna, Täby, Vallentuna och Vaxholm. Kort sagt: Idégruppen är Drogkampens livsnerv!

Bland dem som medverkade ideellt i Drogkampen under läsåret märks bland andra:

Carola Erixon, f d Fröken Sverige-kandidat, Fröken Uppland. Konferenciär vid Starten för fjärde året i rad.

Samuel Wowoah, DIF, fotboll, SM-guld samt vinnare av Svenska Cupen 2002. Medverkade vid Starten.

Ragnar Sarin, en laryngopererad f d rökare. Medverkade vid Starten för andra året i rad.

Staffan Strand, EM-guld inomhus 2002, VM-medaljör, OS-finalist mm. Medverkade med videohälsning.

Simon Romanus, Lilla Aktuellt och Lilla Löpsedeln, SVT. Medverkade med videohälsning.

Isabella Grybe, Lilla Aktuellt och Lilla Löpsedeln, SVT. Medverkade med videohälsning.

Henrik Olsson, Konferenciär för Eurovisionsschlagertävlingen samt program-ledare för olika ungdomsprogram i SVT. Medverkade med videohälsning.

Josefine Sundström, Voxpop och Voxtop, SVT. Medverkade med video-hälsning för andra året i rad.

Kommunstyrelsens ordförande Vanja Edwinson medverkade liksom **närpolisen** för sjätte året i rad vid Starten.

Ett femtiotal tävlingsstationer och sponsorer är andra exempel på det ideella engagemang som Drogkampen genererar. Och år efter år engagerar Finalen över tusen personer!

Media

Representanter från Vaxholms stad och Vallentuna kommun bevakade Starten i Upplands Väsby. Vid Finalen fanns representanter från Tyresö och Sigtuna med. Utöver Vår kommun och Lokaltidningen Mitt i Upplands Väsby skrev **Metro** i Stockholm ett reportage (Avspark för drogkamp i Upplands Väsby) 2003-01-22. **Öppna Kanalen** gjorde ett **TV-program** om Drogkampen och Ketchup i **P3** sände en intervju med en sjätteklassare och berättade om Drogkampen.

Därutöver har Sydöstran och Blekinge Läns Tidning haft flera reportage om Drogkampen i Olofström och Ronneby. Radio Berg sände direkt samt hade ett reportage i anslutning till Starten. I Söderhamn har Hälsingekuriren och Ljusnan bevakat Drogkampen väl under läsåret. Lokaltidningen Mitt i Södra Roslagen hade en artikel om att Drogkampen startar i Vaxholm till hösten.

Drogkampens hemsida fortsätter att locka fler besökare. Under läsåret har drygt 7 000 besökare sammanlagt tittat på ca 50 000 sidor om Drogkampen. Det är mer än en fördubbling på de två senaste åren.

Under läsåret har vi lagt ut information om Drogkampen på engelska. Hemsidan har besökare från alla världsdelar.

Forskning

Drogkampen kom under hösten 2002 med i två forskningsprojekt. Ett nationellt på doktorsnivå och ett på EU-nivå.

Doktorandstudien kommer från **Karolinska Institutet** och handlar om lyckade projekt bland barn och ungdomar: Vad gjorde att dom kom till och hur kunde dom leva vidare? (Det handlar alltså inte bara om drogförebyggande arbete.) Tre kommuner ingår med tre "projekt" var och forskningen kommer att spänna över flera år.

Drogkampen kom även, bland ett femtiotal projekt från sju länder, med i uttagningen till ett europeiskt treårigt projekt för utvärdering av skolbaserad intervention mot droger. Detta är tredje gången Drogkampen uppmärksammas i **internationell forskning!**

Övrigt

I början av 2003 medverkade projektledaren/konsulenten bland annat vid en utbildning för drogsamordnare i Stockholms län. Han deltog även i Sigtuna kommuns planeringsdagar för det drogförebyggande arbetet.

Ekonomi

Eftersom många utgifter ännu inte bokförts, redovisas det ekonomiska utfallet först i slutet av augusti.

Avslutande kommentarer

Några elever får avsluta årets utvärdering med sina kommentarer. Först en elev som gav Drogkampen 5 av 6 möjliga poäng:

”Det finns många roliga idéer i den här tävlingen och jag har lärt mig mycket. Det här är ett bra sätt att lära sig om droger för det är inte tråkigt!”

Till sist en elev som gav Drogkampen 3 av 6 möjliga poäng. En elev från en av klasserna längst ner på poänglistan. En elev som förstått, att Drogkampen egentligen handlar om något annat än poäng och placeringar:

”Det är bra med Drogkampen, gör det i hela Sverige.”

Thord Jansson
Projektledare i Upplands Väsby kommun
Konsulent hos IOGT-NTO och Junis

LÄRARENKÄT

Utbildningsförvaltningen
Thord Jansson
Telefon: 08 - 590 970 24
Mobil: 073 - 910 40 24

2003-01-31

Lärare, skolår 6

Hej!

DROGKAMPEN är nu avgjord. Du vet hur det gick för din klass. Egentligen var ni värda att vinna allihop. Jag tycker att alla klasser kämpade väldigt bra genom hela tävlingen! För att veta hur vi kan göra Drogkampen bättre, behöver vi veta vad just du tycker.

Hela Drogkampen – Uppvärmningen, Starten, Kampen, Finalen samt festen och prisutdelningen.

**Mycket
dålig**

1

2

3

4

5

**Mycket
bra**

6

Det bästa var:

Det sämsta var:

Kommentar:

Skola: _____ Klass: _____

Lärare: _____ Telefon: _____

Jag önskar svaret från dej (**denna blankett**) och din klass (**sammanställningen**) så snart som möjligt och **senast 2003-05-31**.

TACK FÖR DIN HJÄLP!

Thord Jansson
Projektledare

ELEVENKÄT

Utbildningsförvaltningen
Thord Jansson
Telefon: 08 - 590 970 24
Mobil: 073 - 910 40 24

2003-01-31

Elever, skolår 6

Hej!

DROGKAMPEN är nu avgjord. Du vet hur det gick för din klass. Egentligen var ni värda att vinna allihop. Jag tycker att alla klasser kämpade väldigt bra genom hela tävlingen! För att veta hur vi kan göra Drogkampen bättre, behöver vi veta vad just du tycker.

Hela Drogkampen – Uppvärmningen, Starten, Kampen, Finalen samt festen och prisutdelningen.

Mycket
dålig

1

2

3

4

5

Mycket
bra

6

Det bästa var:

Det sämsta var:

Kommentar:

Skola: _____ Klass: _____

Lärare: _____ Telefon: _____

Jag önskar svaret från dej (**lärarenkäten**) och din klass (**sammanställningen**) så snart som möjligt och **senast 2003-05-31**. Denna blankett behöver inte returneras.

TACK FÖR DIN HJÄLP!

Thord Jansson
Projektledare

BLANKETT FÖR SAMMANSTÄLLNING

Utbildningsförvaltningen
Thord Jansson
Telefon: 08 - 590 970 24
Mobil: 073 - 910 40 24

2003-01-31

Lärare, skolår 6

Hej!

Denna blankett använder du för att sammanställa elevernas svar. Ange i respektive ruta hur många elever som givit Drogkampen en viss poäng.

Jag bifogar två blanketter. En för dej som lärare och en för varje elev. Låt varje elev självständigt fylla i sin blankett. Om du sammanställer klassens svar på den här blanketten, underlättar du mitt arbete väsentligt. Ange hur många elever som givit Drogkampen 1, 2, 3, 4, 5 respektive 6 poäng samt de vanligaste synpunkterna bland eleverna. (Om du vill kan du skicka med elevernas alla synpunkter.)

Hela Drogkampen – Uppvärmningen, Starten, Kampen, Finalen samt festen och prisutdelningen.

**Mycket
dålig**

1

2

3

4

5

**Mycket
bra**

6

Det bästa var enligt de flesta eleverna i klassen:

Det sämsta var enligt de flesta eleverna i klassen:

Kommentar:

Skola: _____ Klass: _____

Lärare: _____ Telefon: _____

Jag önskar svaret från dej (**lärarenkäten**) och din klass (**denna blankett**) så snart som möjligt och *senast 2003-05-31*.

TACK FÖR DIN HJÄLP!

Thord Jansson
Projektledare

Sammanställning av enkäten om hela Drogkampen läsåret 2002-2003

Exempel från Upplands Väsby 2003

Skola	Klass	Eleverna			Placering	Lärarna		
		Totalpoäng	Antal svar	Medelpoäng		Totalpoäng	Antal svar	Medelpoäng
Björkvallaskolan	6	102	24	4,25	17	1	1	1
Grimstaskolan	6 A	84	20	4,2	5	4	1	4
Grimstaskolan	6 B	58	15	3,866666667	6	3	1	3
Grimstaskolan	6 C	83	18	4,611111111	19	3	1	3
Grimstaskolan	6 D	69	15	4,6	13			
Grimstaskolan	6 E	69	18	3,833333333	10	3	1	3
Grimstaskolan	6 F	48	16	3	11	4	1	4
Runbyskolan	6 A	92	19	4,842105263	2	3	1	3
Runbyskolan	6 B	121	24	5,041666667	1	4	1	4
Runbyskolan	6 C	68	17	4	20	4	1	4
Runbyskolan	S5-8	30	7	4,285714286	21			
Smedbyskolan	6	79	21	3,761904762	12	3	1	3
Smedsgårdsskolan	6 A	74	19	3,894736842	8	3	1	3
Smedsgårdsskolan	6 B	71	18	3,944444444	7	3	1	3
Smedsgårdsskolan	6 C	108	20	5,4	16	5	1	5
Smedsgårdsskolan	6 D	70	18	3,888888889	18	5	1	5
Smedsgårdsskolan	6 M	130	25	5,2	4	5	1	5
Söderviksskolan	6 A				15			
Söderviksskolan	6 B				9			
Söderviksskolan	6 C	99	26	3,807692308	3	3	1	3
Söderviksskolan	6 D	100	22	4,545454545	14	3	1	3
Totalt		1555	362	4,29558011		59	17	3,470588235
1999				4,5				4,5
2000				4,2				4,1
2001				4,2				4,7
2002				4,2				4,8
2003				4,3				3,5

Utbildningsförvaltningen
Thord Jansson
Telefon: 08 - 590 970 24
Mobil: 073 - 910 40 24

2003-01-31

Deltagarna på äventyrsresan

Nu är äventyrsresan slut och snart är vi hemma. För att veta hur vi kan göra den bättre, behöver vi veta vad just du tycker. Vi vill att du poängsätter den med ett kryss. En sexa betyder mycket bra och en etta mycket dåligt.

Hela äventyrsresan

Mycket
dålig

1

2

3

4

5

Mycket
bra

6

Jag går i sexan och tycker, att det bästa var:

Jag går i sexan och tycker, att det sämsta var:

Jag är vuxen och tycker, att det bästa var:

Jag är vuxen och tycker, att det sämsta var:

Thord Jansson
Projektledare

Utbildningsförvaltningen
Thord Jansson
Telefon: 08 - 590 970 24
Mobil: 073 - 910 40 24

2003-01-31

Till samtliga elever i skolår 7-

Hej!

Varje år genomför vi olika enkäter, för att se om Drogkampen uppfyller målen. Vi behöver därför din hjälp med att besvara följande två frågor. Tack för att du tar dej tid med denna enkät.

1. Deltog du i Drogkampen när du gick i skolår 6?

Ja

Nej

2. Har Drogkampen förändrat din inställning till droger? (Med droger menas cigaretter, snus, alkohol, narkotika, anabola steroider och sånt som man kan sniffa.) Denna fråga besvaras om du svarat Ja på föregående fråga.

Jag har blivit mer positivt inställd till droger

Jag påverkades inte alls

Jag har blivit mer negativt inställd till droger

Tack för din hjälp!

Thord Jansson
Projektledare

Skola	Klass
-------	-------

